

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za informacijsko-komunikacijske tehnologije

ANAMARIA SVERIĆ

**RAČUNOVODSTVO SOFTWAREA NA PRIMJERU
ODABRANOG POSLOVNOG SUBJEKTA**

Završni rad

Pula, rujan, 2017. godine

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Odjel za informacijsko-komunikacijske tehnologije

ANAMARIA SVERIĆ

**RAČUNOVODSTVO SOFTWAREA NA PRIMJERU
ODABRANOG POSLOVNOG SUBJEKTA**

Završni rad

JMBAG: 0303032973, redovni student

Studijski smjer: Informatika

Predmet: Poslovno računovodstvo

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Računovodstvo

Mentor: doc. dr. sc. Ksenija Černe

Pula, rujan, 2017. godine

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Anamaria Sverić, kandidat za prvostupnika Informatike ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, 18. rujna, 2017. godine.

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Anamaria Sverić dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom Računovodstvo softwarea na primjeru odabranog poslovnog subjekta koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 18.rujna 2017.

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. IMOVINA	2
2.1 POJAM I VRSTE IMOVINE	2
2.2 DUGOTRAJNA IMOVINA.....	3
2.2.1 Dugotrajna nematerijalna imovina.....	4
2.2.2 Dugotrajna materijalna imovina.....	7
2.2.3 Dugotrajna financijska imovina	7
2.2.4 Dugotrajna potraživanja	8
3. DUGOTRAJNA NEMATERIJALNA IMOVINA	9
3.1 NEMATERIJALNA IMOVINA U OKVIRU RAČUNOVODSTVENE REGULATIVE	9
3.2 POJAM NEMATERIJALNE IMOVINE	9
3.3 PRIZNAVANJE NEMATERIJALNE IMOVINE	11
3.4 PRESTANAK PRIZNAVANJA NEMATERIJALNE IMOVINE	14
3.5 OBJAVLJIVANJE NEMATERIJALNE IMOVINE	15
4. RAČUNALNI PROGRAM - SOFTWARE	18
4.1 SOFTWARE KAO DUGOTRAJNA NEMATERIJALNA IMOVINA	18
4.2 SOFTWARE NABAVLJEN NA TRŽIŠTU	21
4.3 LICENCA ZA SOFTWARE	21
4.3.1 Ugovor o licenci	22
5. RAČUNOVODSTVO SOFTWAREA NA PRIMJERU ODABRANOG POSLOVNOG SUBJEKTA	23
5.1 RAČUNOVODSTVENI SOFTWARE SYNESIS.....	23
5.2 NARUDŽBA I NABAVKA SOFTWAREA	23
5.3 DOSTAVA I INSTALACIJA SOFTWAREA.....	30

5.4	KNJIŽENJE NABAVKE SOFTWAREA.....	33
5.5	VRIJEDNOST SOFTWAREA NAKON STAVLJANJA U UPORABU	36
6.	ZAKLJUČAK.....	38
7.	LITERATURA	39
	POPIS SLIKA	40
	SAŽETAK	41
	SUMMARY	42

1. UVOD

Tema ovog završnog rada je Računovodstvo softwarea na primjeru odabranog poslovnog subjekta. Cilj rada je pobliže objašnjavanje i upoznavanje sa samim pojmom računalnog programa, odnosno računovodstvenog obuhvata softwarea.

Rad započinje sa pojmom imovine nakon čega se nadovezuju vrste imovine koje su kako bi čitatelju bilo lakše prepoznati razlike, objašnjene.

U drugom poglavlju osvrnuli smo se na računovodstvene standarde, odnosno na usporedbu kako bi lakše uočili razlike između Međunarodnih standarada financijskog izvještavanja i Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Navedeno je tko ih primjenjuje, njihov pojam, način priznavanja te prestanak istog kao i njihovo objavljivanje.

U trećem poglavlju objašnjen je računalni program – software, od značenja kao stavke dugotrajne nematerijalne imovine, preko opisa nabave sa tržišta do potrebne licence za rad istog.

U četvrtom poglavlju je svrha ovog rada, odnosno objašnjenje i primjeri o odabranom softwareu, kao i potrebnim koracima za njegovo funkcioniranje, počevši od narudžbe i nabavke istog, dostave i instalacije, njegovog knjiženja te vrijednosti softwarea nakon stavljanja u uporabu.

Korištene metode u radu su induktivna i deduktivna, metoda analize , metoda apstrakcije, konkretizacije i generalizacije te deskripcije.

Tema je razrađena na primjeru konkretnog poslovnog subjekta, postojećih licenci i stvarnog softwarea, čije nazive navodimo u smanjenom i dopuštenom obujmu.

2. IMOVINA

U ovom poglavlju riječ je o pojmu imovine, kriteriju razgraničenja, vrstama imovine, te razradi dugotrajne nematerijalne imovine.

2.1 POJAM I VRSTE IMOVINE

Imovina obuhvaća resurse ili prava kojima poslovni subjekt raspolaže ili su pod njegovom nepobitnom kontrolom kao rezultat prethodnih transakcija ili događaja, a s kojima će ostvariti poslovni poduhvat od kojeg se očekuje da će u budućnosti poslovnom subjektu priskrbiti ekonomsku korist.¹

Temeljni uvjet da bi određeni resurs ili pravo uključili u imovinu poduzeća jest procjena da će se u budućnosti, uporabom dotičnog resursa ili prava, ostvariti ekonomske koristi koje će pripasti poslovnom subjektu. Konačno ostvarenje ekonomskih koristi ostvariti će se priljevom gotovine u poslovni subjekt. Imovina koju poslovni subjekt koristi najčešće je u njegovom vlasništvu, ali može biti i u tuđem s tim što poslovni subjekt, temeljem ugovora, ima pravo njezinog korištenja. Imovina je u računovodstvu iskazana u novčanim vrijednostima.²

Vrijednost najvećeg dijela imovine (osim novca i potraživanja) uglavnom je iskazana troškovima nabave imovine tj. iznosu gotovine koji je bio uložen u njezinu nabavu.

Struktura i ukupna vrijednost imovine ovise o:

- djelatnosti kojom se poslovni subjekt bavi,
- veličini i organizaciji poslovnog subjekta,
- organizaciji proizvodnje i dostignutom stupnju tehničkog i tehnološkog razvoja,
- stanju na tržištu i dr.³

¹ Grupa autora: Računovodstvo, HZRIFD, Zagreb, 1994. Modificirano prema predavanju 10 - Imovina za Informatiku

² Grupa autora: Računovodstvo, loc.cit.

³ Grupa autora: Računovodstvo, loc.cit.

Postoje dva kriterija za razgraničenje imovine:

- **vremenski** kriterij – odnosi se na vrijeme u kojemu imovina prelazi iz jednog oblika u drugi,
- **funkcionalni** kriterij - odnosi se na činjenicu da li je imovina utrošena u jednom proizvodnom ciklusu ili nije pri čemu se pod proizvodnim ciklusom podrazumijeva prosječno vrijeme što protekne od trenutka nabave materijala koji ulazi u proizvodnju do trenutka naplate prodanih proizvoda ili usluga.⁴

Slijedom navedenog imovinu promatramo kao dugotrajnu ili stalnu i kratkotrajnu ili tekuću. Svrha je ovakvog razvrstavanja imovine određivanje sposobnosti poduzeća da izvodi sve poslovne aktivnosti bez vanjske financijske pomoći te da se utvrdi ročna usklađenost imovine i pasive tj. obveza i kapitala.

2.2 DUGOTRAJNA IMOVINA

Dugotrajna imovina je imovina za koju se očekuje da će se realizirati u razdoblju dužem od godine dana, odnosno čiji je vijek trajanja duži od godine dana, ili imovina koja će se realizirati ili držati za prodaju ili potrošnju u razdoblju koje je duže od trajanja poslovnog ciklusa poslovnog subjekta.⁵

Dugotrajna imovina neće biti utrošena odjednom, jednokratno u jednom proizvodnom ciklusu, već se ista u nepromijenjenom obliku unosi u više proizvodnih ciklusa. Dugotrajna imovina svoju vrijednost postupno prenosi na nove učinke, te, zbog specifičnosti trošenja podliježe obračunu amortizacije.⁶

Prema HSF1 5, članku 5.44.: Nematerijalna imovina s ograničenim korisnim vijekom trajanja se amortizira. Amortizacijski iznos neke nematerijalne imovine s ograničenim korisnim vijekom upotrebe treba se sustavno rasporediti tijekom procijenjenog vijeka upotrebe. Amortizacija treba započeti kada je imovina raspoloživa za upotrebu, tj. kada se nalazi na lokaciji i u stanju potrebnom za funkcioniranje te imovine u skladu s namjerama menadžmenta. Amortizacija prestaje kada je imovina klasificirana u

⁴ Grupa autora: Računovodstvo, loc.cit.

⁵ D. Gulin, *Računovodstvo*, Zagreb, HZRIFD, 2003., str. 231

⁶ D. Gulin, *Računovodstvo*, Zagreb, HZRIFD, 2006., str. 181

imovinu namijenjenu prodaji (ili je uvrštena u skupinu imovine za otuđenje namijenjenu prodaji) u skladu s HSFI 8 ili na dan prestanka priznavanja imovine, ovisno o tome koji je od tih dvaju datuma raniji. Primijenjena metoda amortizacije treba odražavati model u kojem će poduzetnik koristiti očekivane buduće ekonomske koristi imovine. Ako se taj model ne može pouzdano odrediti, koristit će se proporcionalna (linearna) metoda amortizacije. Trošak amortizacije za svako razdoblje će biti priznat u računu dobiti i gubitka osim ako ovaj ili drugi Standard to dopušta ili zahtijeva da bude uključen u knjigovodstvenu vrijednost druge imovine.⁷

Problematiku dugotrajne imovine regulira Međunarodni računovodstveni standard 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, Međunarodni računovodstveni standard 38 – Nematerijalna imovina, i Međunarodni računovodstveni standard 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, kao i dijelovi drugih standarda, te Hrvatski standardi financijskog izvještavanja 5 – Nematerijalna imovina.⁸

Dugotrajna imovina dijeli se na⁹:

- nematerijalnu imovinu,
- materijalnu imovinu,
- financijsku imovinu, i
- potraživanja.

Obzirom da je u središtu razmatranja ovog rada software, odnosno računalni program, kao dio dugotrajne nematerijalne imovine, u nastavku se početno i ukratko osvrćemo na pojavne oblike dugotrajne imovine.

2.2.1 Dugotrajna nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina predstavlja imovinu u nematerijalnom obliku, odnosno imovinu u obliku zakonskih prava ili unaprijed plaćenih troškova na temelju

⁷ Narodne novine, HSFI 78/15, str. 43/127

⁸ D. Gulin (2003), op.cit., str. 231

⁹ Loc.cit., str. 231

kjih će poslovni subjekt ostvarivati buduće ekonomske koristi. U knjigovodstvu se nematerijalna imovina vodi po trošku nabave tj. iznosu plaćenom za njezinu nabavu. Također, nematerijalna imovina je „nefinancijska imovina bez fizičkog obilježja koja se može identificirati“.¹⁰

Dakle, nematerijalna dugotrajna imovina je imovina bez fizičkog obilježja. Ona se sastoji od osnivačkih izdataka, izdataka za razvoj, patenta, licencija, računskih softvera, koncesija, zaštitnih znakova, goodwilla i ostale nematerijalne imovine.¹¹

Osnivački izdaci javljaju se kao nematerijalna imovina kada je poduzeće ili pogon u izgradnji. To su npr. izdaci za studije, izdaci za projekte, izdaci za stručno osposobljavanje radnika kada je poduzeće ili pogon u osnivanju i slični izdaci. Ti izdaci dobivaju obilježje imovine jer se smatra da će u budućnosti dati određene koristi. Kada se proces u svezi s osnivanjem završi, provodi se postupak aktiviranja osnivačkih izdataka, te se putem amortizacije ti izdaci prenose na troškove. Sva nematerijalna imovina, pa i osnivački izdaci priznaju se i vrednuju po trošku nabave.¹²

Izdaci za razvoj priznaju se kao imovina, sasvim općenito rečeno, ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi pritijecati u poslovni subjekt i ako se trošak nabave može pouzdano izmjeriti. U ostalim slučajevima izdaci za razvoj dobivaju obilježje rashoda u razdoblju kada su nastali.¹³

Patente, licencije, koncesije, zaštitne znakove i ostala prava poslovni subjekt stječe s namjerom da se njima koristi u razdoblju dužem od godine dana. Patent je pravo kojim izumitelj zaštićuje svoj izum. Dakako, patent predstavlja novo rješenje. Licencija je pravo korištenja tuđeg prava – patenta. Koncesija je dozvola odnosno dopuštenje za obavljanje određene djelatnosti. Dakako da stjecatelj koncesije

¹⁰ V. Belak, i N., Vudrić, *Osnove suvremenog računovodstva*, Zagreb, Belak excellens d.o.o., 2012., str 103

¹¹ D. Gulin (2003), op.cit., str. 231

¹² Loc.cit., str. 231

¹³ Ibidem, str. 232

dozvolu treba platiti. Poslovni subjekt može ulagati u navedenu nematerijalnu imovinu s namjerom da obavlja gospodarsku djelatnost.¹⁴

Goodwill (hrv. dobar glas, ugled) kao nematerijalna imovina proizlazi kao posljedica poslovnih spajanja kada se pri tome koristi metoda kupnje. Ako su troškovi stjecanja (naknada za kupnju i izdaci koji su s time u svezi) veći od fer vrijednosti neto imovine, razlika predstavlja goodwill. Dakle, u slučaju da je stjecatelj spreman platiti veći iznos od fer vrijednosti neto imovine (razlika između imovine i obveza), javlja se goodwill od koje se očekuje buduće ekonomske koristi. Goodwill kao i druga nematerijalna imovina amortizira se u predviđenom korisnom vijeku, u skladu s računovodstvenom politikom. Pri tome valja uzeti u obzir da se vijek korištenja goodwilla može vrlo teško točno predvidjeti.¹⁵

Prema Kontnom planu obuhvaćene su sljedeće stavke dugotrajne nematerijalne imovine¹⁶:

- Izdaci za troškove razvoja
- Patenti, licencije, i zaštitni znakovi
- Računalni programi – software (koji nisu dio hardwarea)
- Koncesije i ostala prava
- Goodwill
- Nematerijalna imovina u pripremi
- Predujmovi za nematerijalnu imovinu (a nalaitičkoj evidenciji osiguravaju se podaci o potraživanjima za predujmove po korisnicima predujmova iz ove skupine)
- Ostala nematerijalna imovina
- Ispravak vrijednosti nematerijalne imovine

¹⁴ loc.cit., str. 232

¹⁵ Ibidem, str. 233

¹⁶ RiF, *Kontni plan za poduzetnike*, HZRiFD, Zagreb, 2015, str. 2, preuzeto sa: http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/325/Prezentacije_2016/RiF-ov_Kontni_plan_2016.pdf

2.2.2 Dugotrajna materijalna imovina

Dugotrajna materijalna imovina obuhvaća imovinu poduzeća u obliku stvari nabavljenu zbog uporabe u proizvodnji ili nabavi roba i usluga, za iznajmljivanje ili uporabu u administrativne svrhe. Materijalna imovina vodi se u knjigovodstvu po troškovima nabave tj. troškovima koji su nastali nabavom ove imovine.¹⁷

Elementi su dugotrajne materijalne imovine sljedeći¹⁸:

- zemljišta
- građevinski objekti, postrojenja, oprema i ostala imovina
- biološka imovina

2.2.3 Dugotrajna financijska imovina

Dugotrajna financijska imovina jest imovina koja nije ni materijalna, a niti nematerijalna, nego predstavlja ulaganja s ciljem ostvarenja buduće ekonomske koristi. Ekonomska korist pojavljuje se u obliku kamata, dobiti ili određenih posrednih koristi (primjerice kod obveznih dugoročnih ulaganja). Pojam dugoročno u ovom slučaju podrazumijeva razdoblje dulje od godinu dana.¹⁹

Dugotrajna financijska imovina obuhvaća:

- Novčana ulaganja u dionice,
- Dugoročne vrijednosne papire,
- Dane dugoročne zajmove
- Depozite
- Kaucije
- I druga ulaganja

¹⁷ D. Gulin, op.cit., str. 236

¹⁸ RiF, *Kontni plan za poduzetnike*, ibidem, str 4 -6

¹⁹ A. Vinković Kravaica. Et al. *Abeceda računovodstva: u teoriji i praksi*, Veleučilište u Rijeci, Veleučilište u Karlovcu, 2007., str. 207

2.2.4 Dugotrajna potraživanja

U dugotrajnu imovina ubrajaju se i dugotrajna potraživanja, i to potraživanja od povezanog poslovnog subjekta, potraživanja s osnove prodaje robe na kredit i ostala potraživanja.

Sasvim općenito, dugotrajna potraživanja su potraživanja koja će se naplatiti u razdoblju dužem od godine dana. Potrebno je posebno evidentirati dugotrajna potraživanja od povezanog poslovnog subjekta od ostalih potraživanja od nepovezanog poslovnog subjekta.²⁰

Dugoročna potraživanja uključuju potraživanja od povezanih društava, potraživanja s temelja prodaje na kredit, potraživanja iz faktoringa, potraživanja u sporu i rizična potraživanja, potraživanja za jamčevine i ostala dugoročna potraživanja.²¹

²⁰ D. Gulin, op.cit., str. 240

²¹ A. Vinković Kravaica, op.cit., str 208

3. DUGOTRAJNA NEMATERIJALNA IMOVINA

Kako je prethodno naveden pojam dugotrajne nematerijalne imovine kao i njene osnovne stavke, u nastavku razmatramo nematerijalnu imovinu s aspekta računovodstvenih standarda, a sve u cilju jasnijeg razumijevanja računovodstvenog obuhvata računalnih programa.

3.1 NEMATERIJALNA IMOVINA U OKVIRU RAČUNOVODSTVENE REGULATIVE

Prema Zakonu o računovodstvu (u daljnjem tekstu ZOR), članak 17²², standarde financijskog izvještavanja primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja (u daljnjem tekstu MSFI) ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (u daljnjem tekstu HSFI) koriste poduzetnici iz članka 5. kao i drugi poduzetnici koji se ne mogu svrstati po kriterijima istog članka, te su dužni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom HSFI.²³ Prema stavku 3. članka 17., poduzetnici iz članka 5. stavke 5. kao i subjekti od javnog interesa iz članka 3. točke 1.²⁴ dužni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom MSFI – ja.²⁵

3.2 POJAM NEMATERIJALNE IMOVINE

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja²⁶ su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se kod sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja. U Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja naznačene

²² Narodne novine, ZOR, 120/16, [pristup 7.9.2017.]

²³ Mikro, mali i srednji poduzetnici, članak 5 stavke 2., 3., i 4. ZOR-a 120/06

²⁴ Subjekt javnog interesa je poduzetnik koji je osnovan sukladno propisima RH i čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište bilo koje države članice kako je određeno zakonom kojim se uređuje tržište kapitala.

²⁵ Veliki poduzetnici (primjerice štedionice, banke i slično), članak 17 stavka 5, ZOR – a 120/06

²⁶ Narodne novine, HSFI, 78/15, str 38/127

su temeljne koncepcije na kojima počiva sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja.

Nematerijalna imovina regulirana je **HSFI - jom 5 – Dugotrajna nematerijalna imovina**. Cilj ovog Standarda je propisati računovodstveni postupak za nematerijalnu imovinu koji nije posebno obrađen drugim Standardom. Ovaj Standard zahtijeva da poduzetnik prizna neku nematerijalnu imovinu samo ako su ispunjeni određeni kriteriji. Standard također uređuje kako treba mjeriti knjigovodstvenu vrijednost nematerijalne imovine i zahtijeva određeno objavljivanje o nematerijalnoj imovini.²⁷

Prema HSFI 5, točkama 5.4 do 5.7, **amortizacija** je sustavni raspored amortizacijskog iznosa nematerijalne imovine tijekom njezina vijeka upotrebe. Amortizacijski iznos je trošak imovine ili drugi iznos koji zamjenjuje trošak, umanjen za ostatak vrijednosti. Fer vrijednost je iznos koji bi trebalo primiti za prodanu imovinu ili platiti za podmirenje obveze u uobičajenoj transakciji između sudionika na tržištu na dan mjerenja vrijednosti. Gubitak od umanjenja je iznos za koji knjigovodstvena vrijednost neke imovine prelazi njen nadoknativ iznos.²⁸

Trošak nabave je prema točkama 5.15 i 5.16. HSFI – ja 5 iznos novca ili novčanih ekvivalenata koji se plaća ili fer vrijednost ostalih naknada koje se daju za stjecanje neke imovine u vrijeme njezina stjecanja ili izgradnje, ili, ako je primjenjivo, iznos koji se može pripisati toj imovini kod početnog priznavanja u skladu sa zahtjevima drugih HSFI. Vrijednost u upotrebi je sadašnja vrijednost procijenjenih budućih novčanih tokova, za koji se očekuje da će proizaći iz neprestane upotrebe nekog oblika imovine i njegovog otuđenja na kraju njegovog korisnog vijeka trajanja.²⁹

Međunarodni računovodstveni standardi (u nastavku MRS) koji se bave nematerijalnom imovinom je **MRS 38 – Nematerijalna imovina**. Cilj je ovoga Standarda propisati računovodstveni postupak za nematerijalnu imovinu koji nije posebno obrađen drugim Međunarodnim računovodstvenim standardom. Ovaj MRS

²⁷ Narodne novine, HSFI, loc.cit., str 38/127

²⁸ Narodne novine, HSFI, ibidem, str 38-39/127

²⁹ Narodne novine, HSFI, ibidem, str 40/127

zahtijeva da subjekt prizna neko nematerijalnu imovinu samo ako je ispunjen određeni kriterij. MRS također uređuje kako treba utvrditi knjigovodstvena vrijednost nematerijalne imovine i zahtijeva određeno objavljivanje o nematerijalnoj imovini.³⁰

Nematerijalna imovina je dijelom regulirana i MSFI – jem 3 (Poslovna spajanja). Međunarodni računovodstveni standard 38 treba primijeniti za nematerijalnu imovinu, osim:

- (a) nematerijalne imovine obuhvaćene drugim standardom,
- (b) financijske imovine, kako je definirana MRS 32 Financijski instrumenti: prezentiranje,
- (c) pri priznavanju i mjerenju imovine istraživanja i procjene mineralnih resursa (vidi: MSFI 6 – Istraživanje i procjena mineralnih resursa), i
- (d) izdatke za vađenje minerala, nafte, prirodnog plina i sličnih neobnovljivih resursa.³¹

Prema MRS - u 38, neka nematerijalna imovina može biti sadržana u fizičkom obliku kao što je CD (u slučaju računalnog softvera), pravnom dokumentu (u slučaju licencije ili patenta) ili filmu. Pri određivanju je li neka imovina sadrži nematerijalne i materijalne elemente treba se postupati prema MRS-u 16 Nekretnine, postrojenja i oprema ili kao nematerijalna imovina prema ovome Standardu, zahtijeva se prosudba da se procijeni koji je element značajniji. Primjerice, računalni softver za računalo koje kontrolira strojni alat koji ne može djelovati bez posebnog programa sastavni je dio hardvera i s njime se postupa kao s nekretninom, postrojenjem i opremom. Isto se primjenjuje na poslovni sustav računala. Ako softver nije sastavni dio hardvera, s računalnim programom se postupa kao s nematerijalnim imovinom.³²

3.3 PRIZNAVANJE NEMATERIJALNE IMOVINE

Prema HSFI 5³³, točke 5.18. do 5.30. govore o priznavanju nematerijalne imovine: Neku se nematerijalnu imovinu treba priznati samo ako i isključivo ako:

³⁰ Narodne novine, MRS 38, 136/09, str 158/304

³¹ Narodne novine, MRS 38, loc.cit., str 158/304

³² Narodne novine, MRS 38, loc.cit., str 158/304

³³ Narodne novine, HSFI, op.cit., str 40/127

- a) je vjerojatno da će očekivane buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritjecati poduzetniku, i
- b) trošak nabave te imovine se može pouzdano izmjeriti.

Nadalje, prema točki 5.19. poduzetnik treba procijeniti vjerojatnost očekivanih budućih ekonomskih koristi koristeći razumne i utemeljene pretpostavke koje predstavljaju najbolju procjenu menadžmenta o nizu ekonomskih uvjeta koji će postojati tijekom korisnog vijeka upotrebe te imovine.

Točke 5.20. i 5.21. spominju kako poduzetnik koristi prosudbu za procjenu stupnja izvjesnosti priljeva budućih ekonomskih koristi koji se mogu pripisati upotrebi neke imovine na temelju dokaza raspoloživih u vrijeme početnog priznavanja, s tim da se veće značenje pridaje vanjskim dokazima te da će nematerijalnu imovinu početno mjeriti po trošku nabave.

Zasebno stjecanje obuhvaćeno je točkom 5.22. prema kojoj u normalnim okolnostima, cijena koju poduzetnik plaća prilikom zasebnog stjecanja nematerijalne imovine odražava očekivanja o vjerojatnosti da će očekivane ekonomske koristi iz te imovine pritjecati poduzetniku. Prema tome, kriterij vjerojatnosti priznavanja se uvijek smatra zadovoljavajućim za zasebno stečenu nematerijalnu imovinu.

U slučaju stjecanja nematerijalne imovine pomoću državne potpore, a prema točki 5.23., nematerijalna imovina može biti stečena bez naknade, ili uz minimalnu (neznatnu) naknadu. Poduzetnik u početku može odlučiti priznati nematerijalnu imovinu i potporu po fer vrijednosti. Ako poduzetnik odluči da u početku neće priznati imovinu po fer vrijednosti, poduzetnik početno priznaje imovinu po trošku nabave.

Interno dobiveni goodwill ne priznaje se kao imovina. Prema točki 5.24. spomenutog Standarda, interno dobiveni goodwill nije imovina koja se može identificirati (nije odvojiv niti proistječe iz ugovornih ili drugih prava) i kojega kontrolira poduzetnik te čiji se trošak nabave može pouzdano utvrditi.

Trošak nabave dugotrajne nematerijalne imovine prilikom kupnje prema točki 5.25. Standarda, obuhvaća: nabavnu nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata, uvozne

carine, nepovratne poreze na nabavu, te troškove koji se izravno mogu pripisati pripremi ove imovine za predviđenu upotrebu.³⁴

Kod nematerijalne imovne nastale razvojem (ili u fazi razvoja internog projekta), što je obrađeno u točki 5.26³⁵ ista se treba priznati kao imovina, isključivo samo ako poduzetnik može dokazati sve dolje navedeno:

- a) tehničku provedivost dovršenja nematerijalne imovine tako da bude raspoloživa za upotrebu ili prodaju,
- b) vlastitu namjeru dovršenja nematerijalne imovine i njene upotrebu ili prodaje,
- c) vlastitu mogućnost upotrebe ili prodaje nematerijalne imovine,
- d) način na koji će nematerijalna imovina stvarati vjerojatne buduće ekonomske koristi. Poduzetnik između ostalog može dokazati i postojanje tržišta za proizvode nematerijalne imovine ili za samu nematerijalnu imovinu, ili pak korisnost nematerijalne imovine u slučaju da se ona koristi interno,
- e) raspoloživost odgovarajućih tehničkih, financijskih i drugih resursa za završetak razvoja i korištenje ili prodaju nematerijalne imovine,
- f) vlastitu mogućnost pouzdanog mjerenja troška koji se može pripisati razvoju nematerijalne imovine.

Prema točki 5.27. troškovi koji proizlaze iz istraživanja (ili faze istraživanja unutarnjeg projekta) ne priznaje se kao imovina. Izdaci za istraživanje (ili za fazu istraživanja unutarnjeg projekta) priznaju se kao rashod u trenutku njihova nastanka.

Također, Izdatak za nematerijalnu stavku treba se priznati kao rashod kada nastane, osim ako:

- a) predstavlja dio troška nabave (kupovne cijene) nematerijalne imovine koji ispunjavaju mjerila priznavanja, ili
- b) je stavka stečena u okviru poslovnog spajanja i ne može se priznati kao nematerijalna imovina. U tom slučaju taj izdatak (uključen u trošak poslovnog spajanja) se pripisuje goodwillu na datum stjecanja. Navedeno je regulirano točkom 5.28. Standarda HSFI 5.

Osim toga, izdaci za nematerijalnu stavku koji su već početno priznati kao rashod ne trebaju se kasnije priznati kao dio troška nabave nematerijalne imovine (točka 5.29.)

³⁴ Narodne novine, HSFI, loc.cit., str 40/127

³⁵ Narodne novine, HSFI, ibidem, str 41/127

Naposljetku, Interno razvijena robna imena (brandovi), impresumi, izdavački naslovi, popisi klijenata i stavke sličnoga sadržaja ne priznaju se kao nematerijalna imovina, prema točki 5.30.³⁶

Prema MRS - u 38, točke 21 i 22:

Nematerijalna imovina treba se priznati samo ako:

- (a) je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritijecati subjektu, i
- (b) trošak nabave te imovine se može pouzdano utvrditi.

Subjekt treba procijeniti vjerojatnost očekivanih budućih ekonomskih koristi koristeći razumne i prihvatljive pretpostavke koje predstavljaju najbolju procjenu menadžmenta da se postave ekonomski uvjeti koji će postojati tijekom vijeka uporabe te imovine.³⁷

3.4 PRESTANAK PRIZNAVANJA NEMATERIJALNE IMOVINE

Prestanak priznavanja nematerijalne imovine reguliran je točkama 5.54 do 5.57 HSFI – ja 5. Sukladno tome, prema točki 5.54. nematerijalna imovina se prestaje priznavati kada nisu ispunjeni uvjeti iz točke 5.5. ovog standarda³⁸, a osobito:

- a) prilikom otuđenja, ili
- b) kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe ili otuđenja te imovine.

Dakle, dobici ili gubici koji proizlaze iz prestanka priznavanja nematerijalne imovine priznaju se u skladu s HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina, HSFI 15 – Prihodi i HSFI 16 – Rashodi, prema točki 5.55.

Nadalje, otuđenje nematerijalne imovine može nastati na različite načine (npr. prodajom, financijskim najmom, ili donacijom, otpisom i dr.), i to prema točki 5.56.

Točka 5.57. Amortizacija nematerijalne imovine s ograničenim korisnim vijekom upotrebe ne prestaje u trenutku kada se imovina povuče iz upotrebe, osim ako imovina nije do kraja amortizirana ili klasificirana u imovinu namijenjenu prodaji.³⁹

³⁶ Narodne novine, HSFI, loc.cit., str 41/127

³⁷ Narodne novine, MRS 38, op.cit., str 161/304

³⁸ Prema spomenutoj točki amortizacijski iznos je trošak imovine ili drugi iznos koji zamjenjuje trošak, umanjen za ostatak vrijednosti.

Slično je regulirano i točkom 112. MRS – a 38, prema kojoj će se nematerijalna imovina prestati priznavati prilikom otuđenja, ili kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od uporabe ili otuđenja.

S druge strane, prema točki 113. dobiti ili gubici koji proizlaze iz prestanka priznavanja nematerijalne imovine odredit će se kao razlika između neto iznosa potraživanja od otuđenja, ako postoji, i knjigovodstvene vrijednosti imovine. To će se priznati u dobit ili gubitak kada se imovina prestane priznavati (osim ako MRS 17 ne zahtijeva drugačije kod prodaje i povratnog najma).⁴⁰

3.5 OBJAVLJIVANJE NEMATERIJALNE IMOVINE

Objavljivanje nematerijalne imovine je slično regulirano MRS – om 38⁴¹, točkom 118. i točkom 5.58⁴², HSF1 – ja 5. Tako za svaku skupinu nematerijalne imovine, pri čemu moramo napraviti razliku između interno dobivene imovine i druge nematerijalne imovine poduzetnik treba objaviti sljedeće:

- a) je li korisni vijek upotrebe ograničen ili neodređen i, ako je ograničen, trajanje korisnog vijeka upotrebe ili korištene stope amortizacije,
- b) korištene metode amortizacije za nematerijalnu imovinu s ograničenim korisnim vijekom upotrebe,
- c) bruto knjigovodstvenu vrijednost, kumulativne iznose ispravka vrijednosti, kumulativne iznose gubitaka od umanjenja imovine na početku i na kraju izvještajnog razdoblja; za MRS vrijedi: bruto knjigovodstvenu vrijednost i ako postoji akumulirana amortizacija (zajedno s akumuliranim gubicima od umanjenja) na početku i na kraju razdoblja,
- d) stavke računa dobiti i gubitka i kapitala u kojima je uključena amortizacija nematerijalne imovine; za MRS vrijedi: stavke izvještaja o

³⁹ Narodne novine, HSF1, op.cit., str 45/127

⁴⁰ Narodne novine, MRS 38, op.cit., str 168/304

⁴¹ Narodne novine, MRS 38, op.cit., str 168/304

⁴² Narodne novine, HSF1, op.cit., str 45/127

sveobuhvatnoj dobiti u kojima je uključena amortizacija nematerijalne imovine,

e) usklađenje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju razdoblja, kojim se prikazuje:

- i. povećanja, s tim da se odvojeno prikažu povećanja iz unutarnjeg razvijanja, zasebno nabavljena povećanja i povećanja stečena u okviru poslovnoga spajanja; kod MRS vrijedi sljedeće: povećanja, s tim da se odvojeno prikažu povećanja iz internog razvoja, povećanja pojedinačnim stjecanjem, povećanja iz poslovnih spajanja kao i imovina koja je klasificirana kao namijenjena prodaji ili je uključena u grupu klasificiranu kao imovina namijenjena prodaji u skladu s MSFI 5 i druga otuđenja,
- ii. smanjenja i prijenosi tijekom izvještajnog razdoblja; kod MRS vrijedi: povećanja ili smanjenja tijekom razdoblja kao rezultat revalorizacije u skladu s točkama 75, 85. i 86. i od gubitaka od umanjenja koji su priznati ili ukinuti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit u skladu s MRS 36 (ako nastanu),
- iii. u slučaju kada se nematerijalna imovina mjeri prema revaloriziranim iznosima, povećanja i smanjenja koja proistječu iz revalorizacije u izvještajnom razdoblju uz objašnjenje poreznog tretmana sadržanih stavki, uključujući povećanja, smanjenja i prijenose koji proizlaze iz revalorizacije, gubitke od umanjenja revalorizirane imovine koji su priznati ili ukinuti izravno u kapitalu,
- iv. gubitke od umanjenja imovine koji su priznati, odnosno ukinuti u računu dobiti i gubitka, odnosno izravno u kapitalu, te koji su naplaćeni tijekom izvještajnog razdoblja; za MRS vrijedi: gubitke od umanjenja priznate u dobit ili gubitak tijekom razdoblja u skladu s MRS 36 (ako nastanu) te gubitke od umanjenja ukinute u dobit ili gubitak tijekom razdoblja u skladu s MRS 36 (ako nastanu),
- v. amortizaciju, otpise i prijenose tijekom izvještajnog razdoblja; za MRS amortizaciju priznatu tijekom razdoblja,

- vi. neto tečajne razlike koje su posljedica prevođenja financijskih izvještaja iz funkcionalne valute u drugu valutu prezentiranja, uključujući prevođenje inozemnog poslovanja u valutu prezentiranja izvještajnog poduzetnika; za MRS neto tečajne razlike koje proizlaze iz prevođenja financijskih izvještaja u valutu objavljivanja, i iz prevođenja inozemnog poslovanja u izvještajnu valutu subjekta, i
 - vii. ostale promjene; za MRS druge promjene knjigovodstvene vrijednosti tijekom razdoblja
- f) u slučaju kada se kamata kapitalizira, iznos kapitaliziran tijekom izvještajnog razdoblja,
 - g) knjigovodstvenu vrijednost u bilanci koja bi se iskazala da nematerijalna imovina nije bila revalorizirana,
 - h) u slučaju kada se nematerijalna imovina mjeri prema revaloriziranim iznosima, trošak nabave.
 - i) ako je nematerijalna imovina predmet vrijednosnog usklađivanja samo za potrebe oporezivanja, iznos usklađenja kao i razlozi zbog kojih su izvršena.

4. RAČUNALNI PROGRAM - SOFTWARE

Softver (engl. *software*) označava opći pojam koji predstavlja sve programe potrebne za funkcioniranje računala i srodnih uređaja. Općenito se opisuje kao meki dio, za razliku od hardvera koji se opisuje kao tvrdi dio računalnog sustava.⁴³

Poduzetnik može software nabaviti za potrebe obavljanja svoje djelatnosti, odnosno kao osnovno sredstvo, ali za daljnju prodaju kao trgovačku robu. Evidentiranje nabave i prodaje softwarea mali i srednji poduzetnici provode sukladno zahtjevima Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja⁴⁴, dok su veliki poduzetnici kao i oni poduzetnici čije su dionice ili dužnički vrijednosni papiri uvršteni ili se obavlja priprema za njihovo uvrštenje na organizirano tržište vrijednosnih papira obvezni navedene poslovne događaje evidentirati sukladno zahtjevima Međunarodnih standarda financijskog izvještaja.⁴⁵

Evidentiranje softwarea kao dugotrajne nematerijalne imovine uređuje HSFI 5 – *Dugotrajna nematerijalna imovina* odnosno MRS 38 – *Nematerijalna imovina*. Nasuprot tome, ako se software nabavlja radi daljnje prodaje, tada je riječ o trgovačkoj robi pa pri evidentiranju takvog softwarea treba voditi brigu o zahtjevima HSFI 10 – *Zalihe* odnosno MRS 2 – *Zalihe*.⁴⁶

4.1 SOFTWARE KAO DUGOTRAJNA NEMATERIJALNA IMOVINA

Kao što je i prethodno navedeno, a u skladu sa točkom 5.12. HSFI-ja, odnosno točkom 12. MRS - a 38., pod nematerijalnom se imovinom podrazumijeva nemonetarna imovina bez fizičkih obilježja koja se može identificirati.

Identificirati se može neka nematerijalna imovina samo ako:

- Je zasebna, odnosno ako se može odvojiti ili razlučiti od materijalne imovine, prodati, prenijeti, licencirati, iznajmiti ili razmijeniti.

⁴³ Horvat Jurjec, K., „*Računovodstveni i porezni položaj softvera*“, Računovodstvo, revizija i financije (RRiF), listopad 2009., str 32

⁴⁴ Narodne novine, ZOR, 78/15

⁴⁵ Narodne novine, ZOR, 78/15, str 5

⁴⁶ Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 32

- Proistječe iz ugovora ili zakonskih prava bez obzira na činjenicu može li se prenositi na drugi subjekt i može li se odvojiti.⁴⁷

U određenim se slučajevima nematerijalna imovina može pojaviti u fizičkom obliku, kao primjerice software na CD-u. Iz tog se razloga može pojaviti dvojba da li je riječ o nematerijalnoj ili materijalnoj imovini. Pritom treba primijeniti pravilo značajnosti i vrijednosti pojedinog oblika imovine. Naime, vrijednost CD-a kao medija je zanemariva u odnosu na vrijednost softwarea koji se nalazi na tom CD-u pa se takav software uz zadovoljenje ostalih potrebnih uvjeta treba evidentirati kao dugotrajna nematerijalna imovina. (Horvat Jurjec, 2009., str. 32)

No, sa softwareom koji kontrolira rad računala te koji upravlja računalom kako bi se mogli instalirati drugi programi za primjenu računala, te softwareom bez kojeg računalo ne može raditi postupa se kao s materijalnom imovinom čiji je sastavni dio. U takvom se slučaju i amortizacija nematerijalne imovine odvija zajedno s amortizacijom materijalne imovine i u istom vijeku trajanja, odnosno po istim amortizacijskim stopama.⁴⁸

Kako bi što bolje razumjeli i procijenili da li je riječ o materijalnoj ili nematerijalnoj imovini, treba razlikovati podjelu softwarea prema namjeni, i to:

1. **SISTEMSKI SOFTWARE** – podrazumijeva software koji pokreće računalo. To može biti operativni sustav, driver, server, razni alati i dr. operativni sustav upravlja cjelokupnim računalom, podacima, procesima itd. Najpoznatiji operativni sustav su Microsoft Windows, Linux i Mac OS X. Sa sistemskim se softwareom u knjigovodstvu treba postupati kao s materijalnom imovinom čiji je sastavni dio.⁴⁹
2. **IZVRŠNI SOFTWARE** – odnosi se na aplikativni ili namjenski software koji korisniku omogućuje da obavlja određene zadatke. To može biti poslovni software, edukacijski software, baza podataka, *Office*-paketi i slično. S izvršnim bi se softwareom trebalo postupati kao s nematerijalnom imovinom.⁵⁰

⁴⁷ Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 32

⁴⁸ Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 32

⁴⁹ Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 32

⁵⁰ Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 32

3. PROGRAMSKI SOFTWARE – je obično alat koji programeru pomaže da obavi određeni zadatak rabeći neki programski jezik. To može biti uređivač teksta, kompajler, interpreter, linker, *debuger* itd. Programski software je u pravilu nematerijalna imovina.⁵¹

Nadalje, software treba evidentirati kao dugotrajnu nematerijalnu imovinu, a prema odredbama točke 5.8. HSFI – ja 5 i točke 17 MRS-a 38, samo ako:

- udovoljava definiciji nematerijalne imovine
- je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini – softwareu pritijecati poduzetniku,
- trošak nabave softwarea može se pouzdano izmjeriti.

Poslovni subjekt treba procijeniti vjerojatnost očekivanih budućih ekonomskih koristi rabeći razumne i prihvatljive pretpostavke koje predstavljaju najbolju procjenu menadžmenta da se postave ekonomski uvjeti koji će postojati tijekom vijeka uporabe te imovine. Buduće se ekonomske koristi odražavaju u prihodima od prodaje dobara u usluga koji se ostvaruju uz pomoć nematerijalne imovine, ali se isto tako mogu ostvariti i smanjenjem troškova u poslovanju.⁵²

Kad navedeni uvjeti za priznavanje nematerijalne imovine nisu zadovoljeni, software se ne evidentira kao dugotrajna imovina, nego kao rashod razdoblja.

Troškovi koji nastanu u vezi s održavanjem ili prilagodbom softwarea zbog tekućih ili budućih zahtjeva u poslovnom sustavu, a s ciljem da se održi standard tekuće koristi od postojećeg softwarea, treba evidentirati kao trošak razdoblja, a ne kao nematerijalnu imovinu.

Kad je riječ o nabavi softwarea, tada se razlikuje software koji je kupljen na tržištu i software kojeg je poduzetnik proizveo sam u vlastitoj režiji.⁵³

⁵¹ Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 32

⁵² Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 32

⁵³ Horvat Jurjec, K., ibidem, str 33

4.2 SOFTWARE NABAVLJEN NA TRŽIŠTU

Software nabavljen na tržištu evidentira se u poslovnim knjigama poduzetnika, sukladno t. 5.28. HSFI - ja 5 i t.27. MRS - a 38, po trošku nabave koji obuhvaća:

- kupovnu cijenu nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata
- carine
- poreze koji se ne vraćaju
- druge izdatke koji se izravno mogu pripisati pripremi softwarea za namjeravanu uporabu.

U praksi se najčešće nabavljaju računalni programi za obradu teksta, slika, knjigovodstveni programi i drugi. Svi oni spadaju u aplikacijske software te se u pravilu evidentiraju kao zasebna dugotrajna nematerijalna imovina.⁵⁴

4.3 LICENCA ZA SOFTWARE

Kupovina softwarea odvija se kroz plaćanje posebnih licencija za njegovo korištenje.⁵⁵ Svrha licence je omogućiti rad određenom programu. Odnosno to je kupnja dozvole za pravo korištenja nečijeg izuma – patenta. Licenca se kupuje na određeno vrijeme za određenu svrhu. Tako se, primjerice, kupuje licenca za pravo proizvodnje određenog tipa automobila, ili određenog tipa stroja, ili korištenja tehnološke recepture i sl.⁵⁶

⁵⁴ Horvat Jurjec, K., loc.cit, str 33

⁵⁵ D. Gulin, op.cit., str. 188

⁵⁶ Safret, M., Knjigovodstvo s bilanciranjem 3, Zagreb, Školska knjiga, 1994., str. 142

4.3.1 Ugovor o licenci

U nastavku prikazujemo primjer potpunog teksta koji se pojavljuje prilikom vlastitog instaliranja Synesis programa na računalo, te koji se mora potvrditi, a isto je vidljivo i kasnije na Slici 8, u poglavlju 5.3. na stranici 32.

„Korisnik je ovlašten instalirati i koristiti program samo na jednom računalu. Instalacija na više računala dopuštena je samo ako su računala spojena u lokalnu mrežu.

Davanje programa na instalaciju drugim licima kao i instaliranje tako dobivenog programa predstavlja povredu prava intelektualnog vlasništva. Korisnik ne smije program mijenjati, umnožavati, iznajmljivati ili posuđivati drugim licima, a prodaja je dopuštena samo uz prethodnu pisanu suglasnost Pupilla d.o.o.

Svaki primjerak programa označen je jedinstvenim serijskim brojem koji se provjerava prilikom pružanja podrške korisniku, odnosno kupovine nove verzije programa. U slučaju da se pojavi više korisnika s istim serijskim brojem programa, svi takvi korisnici gube pravo na korištenje programa zbog povrede ovog Ugovora.

Pupilla d.o.o. je s najvećom pažnjom izvršila testiranje ovog programa i smatra ga pouzdanim za upotrebu. Ukoliko se naknadno otkrije štetna programska greška, Pupilla d.o.o. će besplatno izvršiti zamjenu neispravne verzije. U slučaju promjene propisa Pupilla d.o.o. će izvršiti zamjenu verzije uz pravednu naknadu. Pupilla d.o.o. ne odgovara za eventualnu štetu koja može nastati upotrebom ovog programa.,,

5. RAČUNOVODSTVO SOFTWAREA NA PRIMJERU ODABRANOG POSLOVNOG SUBJEKTA

5.1 RAČUNOVODSTVENI SOFTWARE SYNESIS

Poduzeće sa kojim je dogovorena suradnja kako bi ovaj završni rad bio što uspješniji i sa kvalitetnim primjerima je Pazin Sport d.o.o.⁵⁷, odnosno računovotkinja Samanta Grizila, mag. oec.

Pazin sport d.o.o. je društvo sa ograničenom odgovornošću, osnovano od strane Grada Pazina za upravljanje i održavanje sportskih građevina dana 12. lipnja 2014. godine. Registrirana djelatnost je Rad sportskih objekata. Organi samog društva su uprava, skupština i nadzorni odbor.⁵⁸

5.2 NARUDŽBA I NABAVKA SOFTWAREA

Kako bi Pazin sport d.o.o. mogao svakodnevno poslovati i izvršavati svrhu zbog koje je osnovan, potrebna je bila nabavka i kasnije korištenje određenih računalnih programa, odnosno softwarea.

Slijedom toga, Pazin sport d.o.o. je kupio licencu od [Pupille](#) (Pupilla), za program [Synesis](#)⁵⁹ sa osnovnim modulima programa koje isti nudi: [blagajna](#), [inventar](#), [financijsko](#), [kadrovi](#), [plaća](#), [prodaja](#), [fiskalizacija](#), [PDV](#), [putni troškovi](#) i [završni račun](#) i drugi.

Svaki od ovih modula, njihov sadržaj, elementi, cijena s uključenim PDV-om, može se vidjeti na službenoj stranici poslovnog subjekta Pupila .

Također, sve informacije spomenute u radu, a u vezi ovog softwarea, preuzete su sa javne mrežne stranice (www.pupilla.hr).

⁵⁷ Pazin Sport d.o.o., <http://www.pazin-sport.hr/index.php/o-nama> [pristup 18. srpanj 2016.]

⁵⁸ Pupilla, www.pupilla.hr [pristup 18. srpanj 2016.]

⁵⁹ Pupilla - Synesis, <http://www.pupilla.hr/synesis/> [pristup 18. srpanj 2016.]

Spomenuta računovođa navodi kako se „zbog zakonskih i drugih promjena, ali i boljeg sustava, stalno objavljuju nove verzije programa, koje treba svako toliko ažurirati i to je besplatno. Međutim, kod velikih promjena – npr. Zakona o PDV-u, Zakona o računovodstvu i slično, nove verzije modula se naplaćuju. To naravno ovisi o tome koji moduli se koriste i što kome treba. Na mrežnim stranicama subjekta pod novostima se sve to može vidjeti.“

Kako bi se bilo koji od navedenih modula programa mogao koristiti, potrebno je za početak kupiti sam program. Odabrani spomenuti Synesis je računalni program koji pripada izvršnom softveru⁶⁰ koji se posebno kupuje. Narudžba se vrši [online](#)⁶¹ putem (prikazano na Slikama 1 i 2) gdje kupci označavaju podatke za narudžbu. Pri tom treba voditi računa da ukoliko se program već posjeduje, odabiru se samo potrebni moduli za rad i plaćaju se samo tako odabrani moduli.

U nastavku prikazujemo korake u narudžbi i kasnijem knjiženju računalnog softwarea.

⁶⁰ vidi str. 20, podjelu softvera prema namjeni

⁶¹ Pazin Sport d.o.o., www.pupilla.hr [pristup 18. srpanj 2016.]

Slika 1. Početak narudžbe putem online sustava

Narudžba

On-line narudžba programa

Korisnici koji prvi puta kupuju program Synesis, osim odabranih modula kupuju još i osnovni modul Synesis. Korisnici koji već imaju Synesis odabiru samo module koji im trebaju. Molimo vas da ne koristite Gmail adrese, jer google odbacuje naše licencne datoteke i ponude

Podaci za narudžbu

Još nemam program Synesis

Već imam program Synesis

Modul	Cijena	
Autoservis	,00	☐
Autoservis II	,00	☐
Blagajna	,00	☐
Članarine i naknade	,00	☐
Dividende i udjeli	,00	☐
Financijsko	,00	☐

Izvor: Modificirano prema Pupilla - narudžba, <http://www.pupilla.hr/narudzba/>
[pristup 18. srpanj 2016.]

Slika 2. Kraj narudžbe putem online sustava

Servis	,00	☐
Skladište	,00	☐
SynesisPOS	,00	☐
Tržišta	,00	☐
Upravljanje zalihama	,00	☐
Završni račun	,00	☐
Synesis program:	0 KN	
Odabrani moduli:	0 KN	
Sveukupna cijena:	0 KN	

Izvor: Modificirano prema Pupilla - narudžba, <http://www.pupilla.hr/narudzba/>
[pristup 18. srpanj 2016.]

Iako ne navodimo konkretne cijene pojedinih modula, uobičajeno je da je prilikom nabavke računalnih program jeftinije uzeti kompletni paket modula no same pojedine module. Tako primjerice, kod predloženih konfiguracija (Slike 3 - 7), uključena je standardna verzija programa Synesis dok bi se za profesionalnu verziju treba doplatiti.

Na Slici 3 možemo primijetiti konfiguraciju modula Knjigovodstvo.

Slika 3. Primjer kombinacije modula Knjigovodstvo

Knjigovodstvo

Osnovni moduli:

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Synesis	,00
Financijsko	,00
PDV	,00
Plaća	,00
Inventar	,00
UKUPNO:	,00

Dodatni moduli:

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Profitni centri	,00
Blagajna	,00
Putni troškovi	,00
Locco vožnja	,00
Platni promet	,00
UKUPNO:	,00

Izvor: Modificirano prema Synesis - Preporučene konfiguracije, <http://www.pupilla.hr/synesis/preporucene-konfiguracije/> [pristup 18. srpanj 2016.]

Na slici 4 možemo primijetiti konfiguraciju modula Proizvodnja.

Slika 4. Primjer kombinacije modula Proizvodnja

Proizvodnja

Osnovni komplet (bez knjigovodstva):

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Synesis	,00
Materijalno	,00
Proizvodnja (ili Proizvodnja II)	,00
Robno	,00
Prodaja	,00
UKUPNO:	,00

Izvor: Modificirano prema Synesis - Preporučene konfiguracije, <http://www.pupilla.hr/synesis/preporucene-konfiguracije/> [pristup 18. srpanj 2016.]

Slikom 5 prikazana je konfiguracija modula Hoteli, apartmani i kampovi

Slika 5. Primjer kombinacije modula Hoteli, apartmani i kampovi

Hoteli, apartmani i kampovi

Osnovni komplet (bez knjigovodstva):

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Synesis	.00
Knjiga gostiju	.00
Recepcija	.00
UKUPNO:	.00

Dodatni moduli (bez knjigovodstva):

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Restoran	.00
Materijalno	.00
Maloprodaja	.00
SynesisPOS	.00
UKUPNO:	.00

Izvor: Modificirano prema Synesis - Preporučene konfiguracije, <http://www.pupilla.hr/synesis/preporucene-konfiguracije/> [pristup 18. srpanj 2016.]

Na slici 6 možemo primijetiti konfiguraciju modula Obrt i Nefitne organizacije.

Slika 6. Primjer kombinacije modula Obrt i Nefitne organizacije

Obrt

Osnovni komplet:

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Synesis	,00
Obrt	,00
PDV	,00
Blagajna	,00
Inventar	,00
UKUPNO:	,00

Nefitne organizacije

Osnovni komplet:

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Synesis	,00
Financijsko	,00
Nefit	,00
UKUPNO:	,00

Izvor: Modificirano prema Synesis - Preporučene konfiguracije, <http://www.pupilla.hr/synesis/preporucene-konfiguracije/> [pristup 18. srpanj 2016.]

Slikom 7 prikazana je konfiguracija modula Proračun i proračunski korisnici.

Slika 7. Primjer kombinacije modula Proračun i proračunski korisnici

Proračun i proračunski korisnici

Osnovni komplet:

MODUL	Cijena u kn bez PDV-a
Synesis	00
Proračun I	00
Proračun II	00
Plaća	00
Inventar	00
Blagajna	00
UKUPNO:	,00

Izvor: Modificirano prema Synesis - Preporučene konfiguracije, <http://www.pupilla.hr/synesis/preporucene-konfiguracije/> [pristup 18. srpanj 2016.]

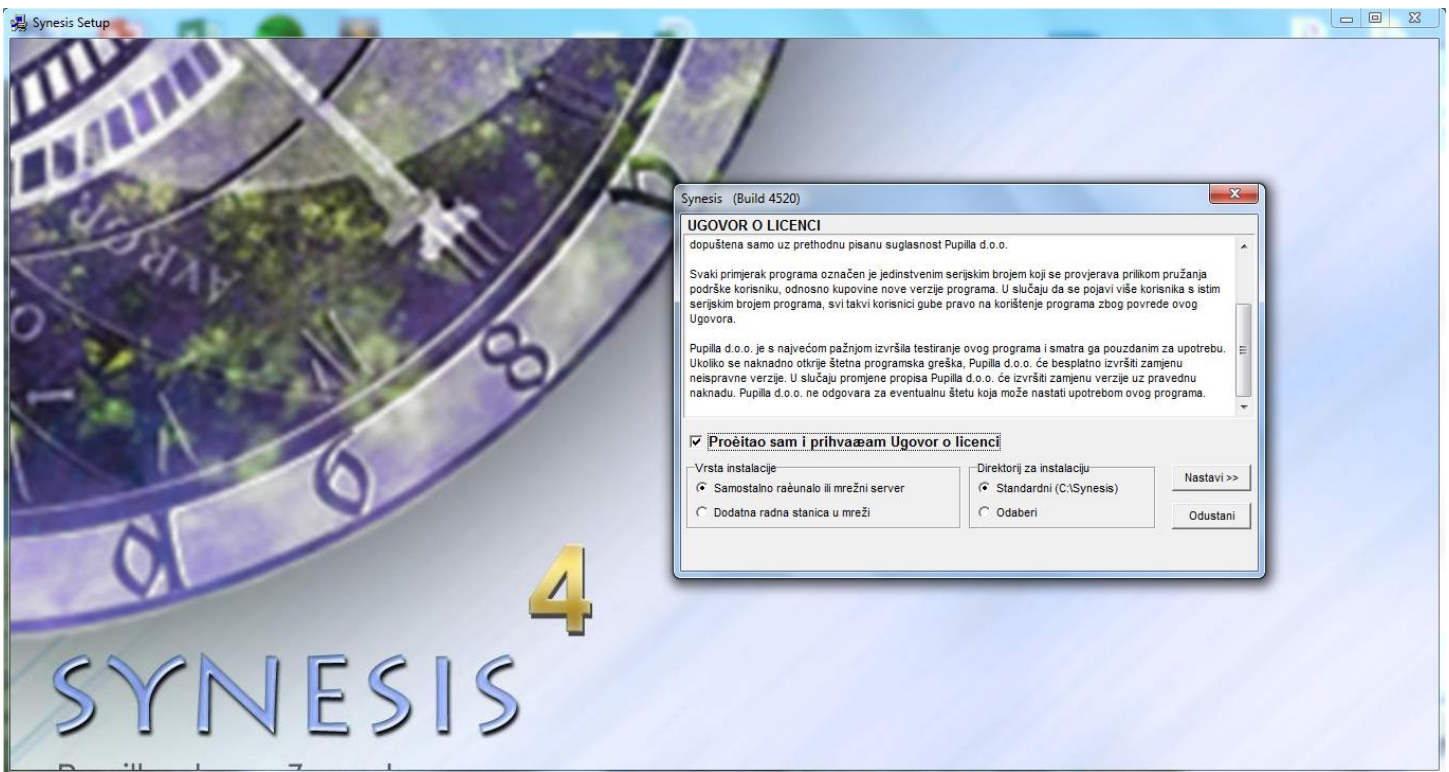
5.3 DOSTAVA I INSTALACIJA SOFTWAREA

Dostava naručenog softwarea se izvršava putem elektroničke pošte, kao instalacijska datoteka koju je potrebno spremiti na računalo i instalirati. Prilikom samog pokretanja instalacijske datoteke⁶², nudi se Ugovor o licenci (pozadinska Slika je karakteristična za program (vidjeti Sliku 8), koji se mora prihvatiti da bi se instalacija uspješno dovršila (vidjeti Sliku 9).

⁶² Koraci u instalaciji objašnjeni prema autoričinom vlastitom iskustvu prilikom instalacije programa

Na Slici 8 prikazan je dio ugovora o licenci⁶³.

Slika 8. Synesis ugovor o licenci

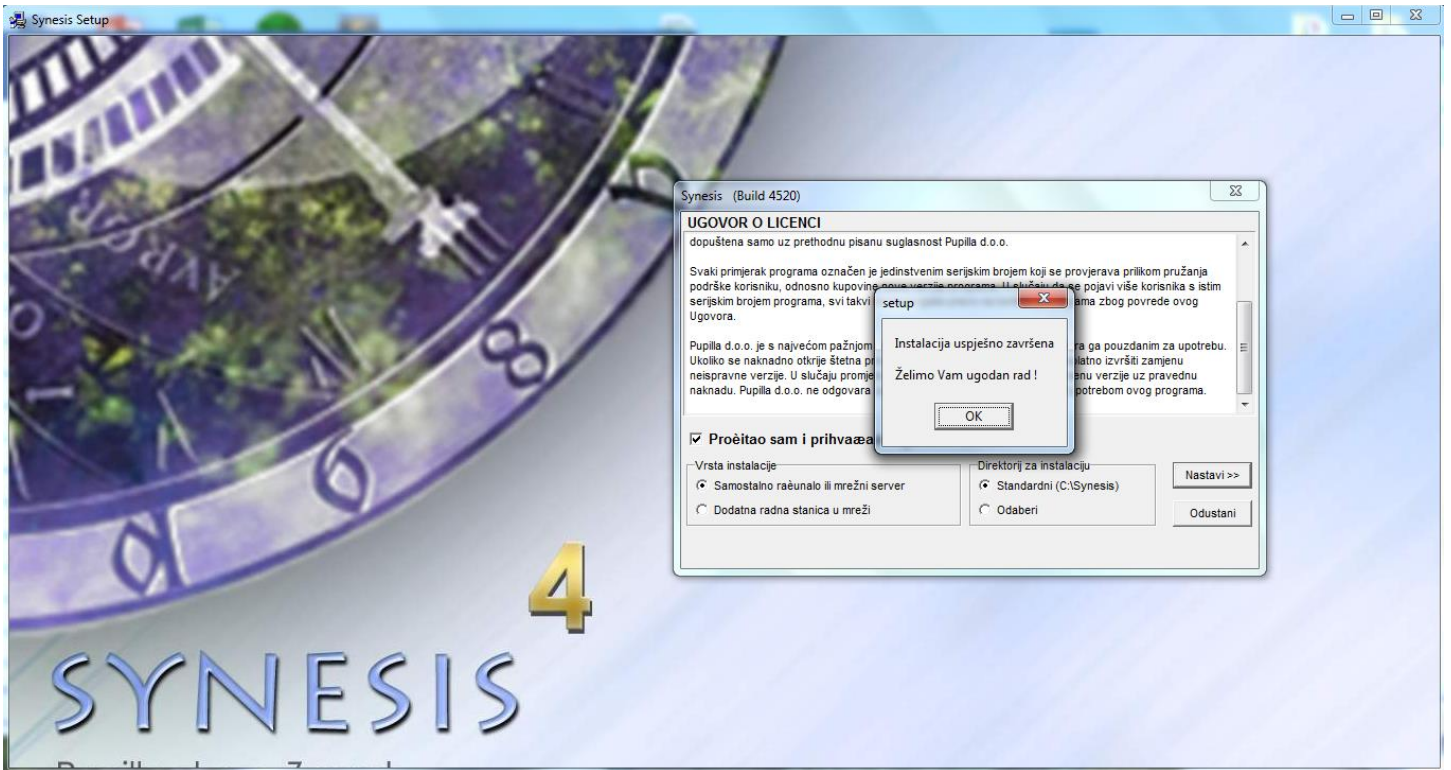

Izvor: Samostalni izvadak autorice iz programa Synesis [pristup: 18. srpanj 2016.]

⁶³ Cijeli primjer ugovora je u poglavlju 4.3.1., stranica 22

Na Slici 9 prikazana je uspješna instalacija programa.

Slika 9. Uspješna instalacija

Izvor: Samostalni izvadak autorice iz programa Synesis⁶⁴ [pristup: 18. srpanj 2016.]

Nakon uspješne instalacije, pojavi se ikona na ekranu monitora (Slika 10) preko koje se ulazi i izlazi iz programa po potrebi.

Na Slici 10 vidimo izgled programa nakon instalacije na našem računalu.

Slika 10. Ikona Synesis na ekranu monitora

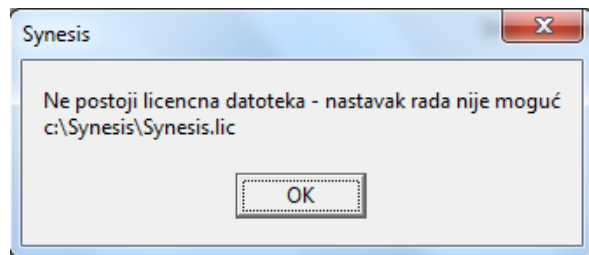
Izvor: Samostalni izvadak autorice iz programa Synesis [pristup: 18. srpanj 2016.]

⁶⁴ Postavke su prema autoričinom računalu

Ukoliko licenčne datoteke nema, kao u ovom slučaju autorice, kod pokušaja ulaska u program, isti javi da licenca ne postoji (Slika 11).

Slika 11 prikazuje obavijest ukoliko licencu nemamo.

Slika 11. Obavijest u slučaju ne posjedovanja licence

Izvor: Samostalni izvadak autorice iz programa Synesis [pristup: 18. srpanj 2016.]

U suprotnom, kako bi se program mogao redovno koristiti i održavati, prvo je potrebno kupiti licencu koju dobavljač pošalje kupcu nakon uplate, u prilogu elektroničke pošte.

5.4 KNJIŽENJE NABAVKE SOFTWAREA

Nematerijalna imovina može prema načinu stjecanja biti podijeljena na dvije vrste:

1. Nematerijalna imovina **stečena od drugih** putem kupnje, u procesu poslovnog spajanja, pomoću državnih potpora ili razmjenom i
2. **Interno razvijena** nematerijalna imovina.

Za imovinu koja je stečena eksterno, vrijednost dugotrajne nematerijalne imovine iskazuje se u trenutku stjecanja imovinu po trošku nabave (nabavnoj vrijednosti). Trošak nabave sastoji se od kupovne cijene (nabavne cijene) koja se uvećava za sve troškove koji su nastali u procesu nabave (ovisni troškovi nabave), a koji su nužni da se imovina osposobi za namjeravanu upotrebu.⁶⁵

⁶⁵ A. Vinković Kravaica, op.cit., str 182

Na sljedećim slikama (Slika 12 do Slika 19) kojima je prikazano knjiženje nabavke softwera primjenjuje se Kontni plan RiF - a⁶⁶, s obzirom da je isti u primjeni u poslovnom subjektu Pazin Sport.

Slikom 12 prikazan je primjer kupnje na T - kontima.

Slika 12. Primjer kupnje licence za odabrani software

NEMATERIJALNA IMOVINA U UPOTREBI		PRETPOREZ PO ULAZNIM RACUNIMA		OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA	
X		X			X

Izvor: Modificirano prema podacima dobivenih od <http://www.pupilla.hr/> [pristup: 7. rujan 2016.]

Iz Slike 13 vidljivo je knjiženje softwera prije amortizacije na dan 22.9.2014.

Slika 13. Primjer knjiženja nabavljenog softwera prije amortizacije

Dnevnik knjiženja dugotrajne imovine

Inventar 1

Datum	Dokument	Broj	Inv.broj	Naziv	Opis knjiženja	Povećanje nab.vrij.	Smanjenje nab.vrij.	Smanjenje ispr.vrij.	Povećanje ispr.vrij.
22.09.2014.	Inventar	1	1	RAČUNALNI SOFTVER - KNJIGOVO	URA-13 PUPILLA D.O.O	X	0,00	0,00	0,00
							0,00	0,00	0,00

Izvor: Modificirano prema podacima dobivenih od <http://www.pupilla.hr/> [pristup: 7. rujan 2016.]

⁶⁶ RiF, *Kontni plan za poduzetnike*, HZRIFD, Zagreb, 2015, preuzeto sa: http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/325/Prezentacije_2016/RiF-ov_Kontni_plan_2016.pdf

Slika 14 prikazuje primjer prikazivanja stanja dugotrajne imovine nakon nabavke softwarea, na dan 22.9.2014. Iz slike je vidljivo da se na prvome mjestu radi o knjigovodstvenom programu.

Slika 14. Primjer stanja dugotrajne imovine nakon nabavke softwarea

Stanje dugotrajne imovine

Inv.broj	Naziv	Datum nabave	Količina	Nabavna vrijednost	Ispravak vrij.	Sadašnja vrij.	Stopa otpisa
1	RAČUNALNI SOFTVER - KNJIGOVODSTVENI PROGRAM	22.09.2014.	1				
2		29.12.2014.	1				
3		20.01.2015.	1				
4		20.02.2015.	1				
5		13.02.2015.	1				
6		08.07.2015.	1				
7		31.12.2015.	1		0,00		
8		31.12.2015.	1		0,00		
9		31.12.2015.	1		0,00		
10		31.12.2015.	3		0,00		
11		31.12.2015.	2		0,00		
12		31.12.2015.	1		0,00		
13		31.12.2015.	1		0,00		
14		31.12.2015.	2		0,00		
15		31.12.2015.	1		0,00		
16		31.12.2015.	4		0,00		

Izvor: Modificirano prema podacima dobivenih od <http://www.pupilla.hr/> [pristup: 7. rujan 2016.]

Na Slici 15 prikazan je primjer troška održavanja softwarea na dan 11.01.2016.

Slika 15. Primjer troška održavanja

Dnevnik knjiženja

URA 4

R.b.	Datum	Dokument	Broj	Organizacijski dio	Konto	Šifra	Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Kontrolor
1	11.01.2016.	URA	4		1400	0	PRETPOREZ PO ULAZNIM RACUNIMA	1727/1/1 PUPILLA D.O.O.		0,00	ARLU
2	11.01.2016.	URA	4		2201	8	PUPILLA D.O.O.	1727/1/1 PUPILLA D.O.O.	0,00		ARLU
3	11.01.2016.	URA	4		4123	0	USLUGE ODRŽAVANJA SOFTVERA I WEB S	1727/1/1 PUPILLA D.O.O.		0,00	ARLU

Izvor: Modificirano prema podacima dobivenih od <http://www.pupilla.hr/> [pristup: 7. rujan 2016.]

Na Slici 16. prikazan je primjer održavanja softwarea i plaćanja dostavljaču, na dan 08.01.2016.

Slika 16. Primjer održavanja softwarea, odnosno plaćeno dobavljaču

Dnevnik knjiženja

Izvod 3

R.b.	Datum	Dokument	Broj Organizacijski dio	Konto	Šifra Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje	Kontrolor
1	08.01.2016.	Izvod	3 PBZ RACUN	1000	0 ŽIRORACUN PAZIN SPORT PBZ BANKA	IZV 3	0,00		ARLU
2	08.01.2016.	Izvod	3 PBZ RACUN	2201	8 PUPILLA D.O.O.	IZV 3		0,00	ARLU

Izvor: Modificirano prema podacima dobivenih od <http://www.pupilla.hr/> [pristup: 7. rujan 2016.]

5.5 VRIJEDNOST SOFTWAREA NAKON STAVLJANJA U UPORABU

Na Slikama 17 do 19 u nastavku, navedeni su primjeri knjiženja vrijednosti softwarea i to nakon stavljanja u uporabu.

Slika 17 prikazuje primjer knjiženja nabavljenog softwarea u upotrebi na dan 22.9.2014.

Slika 17. Primjer knjiženja nabavljenog softwarea u upotrebi

Dnevnik knjiženja*

Inventar 1

R.b.	Datum	Dokument	Broj Organizacijski dio	Konto	Šifra Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje
1	22.09.2014.	Inventar	1	0120	0 ULAGANJE U RAČUNALNI SOFTVER	URA-13 PUPILLA D.O.O.		0,00
2	22.09.2014.	Inventar	1	016	0 NEMATERIJALNA IMOVINA U PRIPREMI	URA-13 PUPILLA D.O.O.	0,00	

Izvor: Modificirano prema podacima dobivenih od <http://www.pupilla.hr/> [pristup: 7. rujan 2016.]

Slikom 18 prikazujemo primjer knjiženja navabljenog softwarea u upotrebi na dan 31.12.2014.

Slika 18. Primjer knjiženja nabavljenog softwarea u upotrebi sa amortizacijom

Dnevnik knjiženja*

Obračun amortizacije 1

R.b.	Datum	Dokument	Broj Organizacijski dio	Konto	Šifra Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje
1	31.12.2014.	Obračun amortizacije	1	0193	0 AKUMULIRANA AMORTIZACIJA SOFTVERA	Amo. 10 - 12 mj. 2014	0,00	
2	31.12.2014.	Obračun amortizacije	1	4304	0 AMORTIZACIJA OSTALE NEMATERIJALNE I	Amo. 10 - 12 mj. 2014		0,00

Izvor: Modificirano prema podacima dobivenih od <http://www.pupilla.hr/> [pristup: 7. rujan 2016.]

Na Slici 19 prikazan je primjer obračuna i knjiženja amortizacije računalnog softwarea, linearnom metodom (sa stopom otpisa 50% zbog stope amortizacije) na dan 31.12.2014.

Slika 19. Primjer obračuna i knjiženja amortizacije

Obračun amortizacije 1

Datum
31.12.2014

Period

Od dana Do dana
01.10.2014. 31.12.2014.

Obračun amortizacije

Inv.broj	Naziv	Datum nabave	Skupina	Stopa otpisa	Mjeseci	Knjgov.vrijed.	Amortizacija	Konto nabave	Konto ispravka vrij.
1	RAČUNALNI SOFTVER - KNJIGOVODSTVENI PROGRAM	22.09.2014.	0	50,00	3			0120	0193

Knjiženje

Konto	Šifra	Naziv	Opis knjiženja	Duguje	Potražuje
0193	0	AKUMULIRANA AMORTIZACIJA SOFTVERA	Amo. 10 - 12 mj. 2014	0,00	
430	0	AMORTIZACIJA NEMATERIJALNE IMOVINE	Amo. 10 - 12 mj. 2014		0,00

Izvor: Modificirano prema podacima (Pazin Sport) [pristup: 7. rujan 2016.]

6. ZAKLJUČAK

U ovom radu prikazan je računovodstvena evidencija softvera s posebnim naglaskom na kontekst nabave i to na primjeru konkretnog subjekta, postojećih licenci te stvarnog softwarea.

Iako se u radu nastojalo dati prikaz nabavke računalnog programa, bilo je potrebno sagledati i dodatne aspekte koji su u svezi s istim. To se posebno odnosi na računovodstvenu regulativu, odnosno računovodstvene standarde.

Osim teorijskog dijela, u radu je prikazano i knjiženje nabavke softwarea kako bi se što vjerodostojnije prikazalo zamišljeno. Tijekom rada stečena su nova znanja vezana za proces nabavke softwarea sa računovodstvenog stajališta koje se, prema autoričinom pogledu sa informatičkog konteksta, svodi na nekoliko koraka do početnog korištenja potrebnog programa za koji je potrebno mjesec ili dva za nabavu, pogotovo ako sagledamo da su danas dostupni slobodni programi koji se nude online (primjerice Korp, GnuCash). No naravno, te programe ipak ne možemo uspoređivati budući da je ovdje riječ o programu za koji je potrebno dobiti od dobavljača službeno dopuštenje odnosno licencu.

Sam softver se sa računovodstvenog aspekta razlikuje prema namjeni korištenja, odnosno razlikuje se kada je materijalna te kada nematerijalna imovina. Tako se dijeli na sistemski, aplikativni te programski softver. Glavna razlika između ove podjele je upravo u tome što je sistemski nužan za pokretanje računala (OS, procesi), aplikativni obavlja određene zadatke (Office) dok programski je samo alat kako bi se nešto obradilo (uređivač teksta). Možemo zaključiti kako je od ove 3 podjele softvera, prvi je materijalna imovina zbog nužnosti dok su ostala dva nematerijalna imovina.

7. LITERATURA

KNJIGE:

Belak, V. i N. Vudrić, *Osnove suvremenog računovodstva*, Zagreb, Belak excellens d.o.o., 2012.

Grupa autora: *Računovodstvo*, HZRIFD, Zagreb, 1994.

Gulin, D. et.al., *Računovodstvo*, 1. izdanje, Zagreb, HZRIFD, 2003.

Gulin, D. et.al., *Računovodstvo*, 2. izdanje, Zagreb, HZRIFD, 2006.

Safret, M., *Knjigovodstvo s bilanciranjem 3*, Zagreb, Školska knjiga, 1994.

Vinković Kravaica, A. Et al. *Abeceda računovodstva: u teoriji i praksi*, Veleučilište u Rijeci, Veleučilište u Karlovcu, 2007.

ČLANCI:

Horvat Jurjec, K., „Računovodstvo, revizija i financije“, *Računovodstveni i porezni položaj softvera*, RriF br. 10/19. (UDK 657.3/336.2)

INTERNET:

Narodne novine, HSF1 78/15, http://www.osfi.hr/uploads/1/2/136/137/Hrvatski_standardi_financijskog_izvjestavanja.pdf [pristupljeno 7. rujna 2016.]

Narodne novine, MRS 38, 136/09, <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/404789.pdf> [pristupljeno 7. rujna 2016.]

Narodne novine, ZOR, <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> [pristupljeno 7. rujna 2016.]

Pazin Sport d.o.o., <http://www.pazin-sport.hr/index.php/o-nama> [pristup 18. srpanj 2016.]

Pupilla, www.pupilla.hr [pristup 18. srpanj 2016.]

Pupilla - Synesis, <http://www.pupilla.hr/synesis/> [pristup 18. srpanj 2016.]

Pupilla - narudžba, <http://www.pupilla.hr/narudzba/> [pristup 18. srpanj 2016.]

RiF, Kontni plan za poduzetnike, HZRIFD, Zagreb, 2015, preuzeto sa: http://e-ucenje.oet.unipu.hr/file.php/325/Prezentacije_2016/RiF-ov_Kontni_plan_2016.pdf

Synesis - Preporučene konfiguracije, <http://www.pupilla.hr/synesis/preporucene-konfiguracije/> [pristup 18. srpanj 2016.]

POPIS SLIKA

Slika 1. Početak narudžbe putem online sustava	25
Slika 2. Kraj narudžbe putem online sustava	25
Slika 3. Primjer kombinacije modula Knjigovodstvo	26
Slika 4. Primjer kombinacije modula Proizvodnja	27
Slika 5. Primjer kombinacije modula Hoteli, apartmani i kampovi	28
Slika 6. Primjer kombinacije modula Obrt i Neprofitne organizacije.....	29
Slika 7. Primjer kombinacije modula Proračun i proračunski korisnici	30
Slika 8. Synesis ugovor o licenci	31
Slika 9. Uspješna instalacija	32
Slika 10. Ikona Synesis na ekranu monitora	32
Slika 11. Obavijest u slučaju ne posjedovanja licence.....	33
Slika 12. Primjer kupnje licence za odabrani software.....	34
Slika 13. Primjer knjiženja nabavljenog softwarea prije amortizacije	34
Slika 14. Primjer stanja dugotrajne imovine nakon nabavke softwarea	35
Slika 15. Primjer troška održavanja.....	35
Slika 16. Primjer održavanja softwarea, odnosno plaćeno dobavljaču	36
Slika 17. Primjer knjiženja nabavljenog softwarea u upotrebi	36
Slika 18. Primjer knjiženja nabavljenog softwarea u upotrebi sa amortizacijom	37
Slika 19. Primjer obračuna i knjiženja amortizacije	37

SAŽETAK

Software je širok pojam za jedinstveno shvaćanje njegova korištenja, funkcija i ostalih povezanih činjenica.

Sa informatičkog aspekta to je „neopipljivi“ dio računala, koji je potreban za ostvarivanje/ispunjenje određenog zadatka. Sve što je potrebno je preuzeti odgovarajući program preko internetskih pretraživača te pratiti upute za njegovu instalaciju.

Kada software počnemo gledati s aspekta poslovnog subjekta, odnosno proširimo informatički aspekt, potrebne su dodatne stvari koje se moraju napraviti prije rada s istim. Za početak je potrebno pronaći odgovarajući software, kupiti ga, pričekati dospijeće istog što ovisi o dobavljaču, zatražiti od dobavljača licencu za pokretanje, te tek tada ukoliko je instalacija uspješno prošla, početi s radom na istom.

Naravno, taj software mora biti u skladu za pripadajućim zakonima i računovodstvenim standardima zbog kasnijeg knjiženja poslovnih promjena vezanih uz isti. Ono što je bitno reći je da software mora pravovremeno biti ažuriran kako bi se posao mogao uspješno obavljati kao i sve kasnije računovodstvene evidencije.

Ključne riječi: software, nabava, knjiženje, Zakoni, Standardi

SUMMARY

Software is a broad term for a unique understanding of its use, function, and other related facts.

From an IT point of view, software is an „intangible“ part of the computer which is required for the realization/fulfilment of a specific task. All that needs to be done is to download the appropriate software from the Web and follow the instructions on how to install it.

From a business aspect the software needs to meet more requirements before work can start. The appropriate software first needs to be found and bought, after which there is a waiting period which depends on the supplier, a license needs to be obtained from the supplier before starting the installation, and only then if the installation is successful, begin working using the software.

Of course, the software must be in accordance to the Laws and Standards because of the late entry of change. It is important for the software to be updated in a timely manner so that the business can successfully complete all the subsequent accounting records.

Keywords: software, purchase, entry, Laws, Standards